

Opintopolku.fi

**Tietopaketti
ohjaustahoille
korkeakouluhaun
uudistuksesta
2014-2016**

Tietopaketti ohjaustahoille korkeakouluhaun uudistuksesta 2014-2016

Tietopaketti korkeakouluhaun uudistuksesta on opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen Opiskelijavalinnat-yksikön laatima kokonaisuus, jonka tarkoituksena on välittää tietoa vuosina 2014-2016 tapahtuvista uudistuksista korkeakouluihin hakeutumisessa. Paketin kohderyhmänä ovat erityisesti oppilaita ja opiskelijoita ohjaavat tahot.

Tietopaketin tarkoituksena ei ole esittää kaikkia asiaan liittyviä yksityiskohtia, vaan keskittyä kertomaan tiiviisti ohjaustahojen kannalta olennaiset asiat. Pakettia tukee kaikkien koulutussektoreiden haku-uudistuksia käsittelevä PowerPoint-esitys, jota voidaan käyttää uudistuksen esittelymateriaalina. PowerPoint-materiaali on ladattavissa Oppijan verkkopalvelut -sivustolta osoitteesta http://www.oph.fi/oppijanpalvelut/kayttoonotto/ohje_ja_tukimateriaali.

Paketin lopussa on Lisätietoja-osiossa linkkejä sivustoille, joilta saa lisätietoa korkeakouluhaun uudistuksesta. Kysymyksiä ja palautetta tietopaketista voi lähettää osoitteeseen kshj@oph.fi.

Sisällysluettelo

1. Esipuhe: miksi korkeakouluhaku uudistuu?	2
2. Lakimuutokset ja niiden keskeinen sisältö	2
3. Mikä muuttuu tulevaisuudessa ja mikä ei?	4
4. Korkeakouluhakujen aikataulut 2014-2016	6
5. Miten toimin yhteishaussa? Prosessimainen kuvaus hakijan näkökulmasta.....	7
6. Opintopolku portaalina palveluihin ja tiedonhaun välineenä	9
7. Eräitä Opintopolun palveluita	10
8. Asiakaspalveluratkaisu	12
9. Usein kysytyt kysymykset	13
10. Mitä tämän jälkeen? Mitä on odotettavissa ensimmäisen vaiheen jälkeen, eli 2015 ->.....	17
11. Lisätietoja.....	17

1. Esipuhe: miksi korkeakouluhaku uudistuu?

Korkeakoulujen opiskelijavalintoja uudistamalla pyritään alentamaan korkeakouluopintojen aloittamisikää, saamaan korkeakoulutukseen entistä enemmän aidosti uusia opiskelijoita sekä kohdentamaan opiskelupaikat nykyistä paremmin. Päämääränä on tarjota mahdollisimman monelle opiskelupaikka korkeakoulussa, nopeuttaa korkeakoulutuksesta työmarkkinoille siirtymistä ja kohentaa työllisyysastetta.

Korkeakoulujen opiskelijahaun tietojärjestelmien uudistamisen tavoitteena on yhdistää hakujärjestelmät sekä opiskelua ja koulutustarjontaa koskevat tiedot hakijan ja opinto-ohjauksen näkökulmasta selkeäksi kokonaisuudeksi. Tietojärjestelmien uudistamisella tavoitellaan myös tuottavuushyötyä.

2. Lakimuutokset ja niiden keskeinen sisältö

Tasavallan presidentti vahvisti 28.6.2013 uudistuksen ensimmäisen vaiheen toteuttavat lait yliopistolain 36 ja 38 §:n muuttamisesta (482/2013)¹ ja ammattikorkeakoululain (483/2013)² muuttamisesta sekä lain opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja lain ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain muuttamisesta (484/2013)³.

Uusien säädösten mukaan ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin on syksystä 2014 lähtien mahdollista hakea samanaikaisesti ja yhdellä hakulomakkeella. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteishaku otetaan käyttöön syksyllä 2014 otettaessa opiskelijoita keväällä 2015 alkavaan koulutukseen.

Säädösten mukaan korkeakoulut voivat syksyllä 2014 järjestettävästä yhteishausta lähtien myös halutessaan varata aloituspaikkoja ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakeville. Ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakevaksi ei katsota henkilöä, joka on suorittanut korkeakoulututkinnon suomalaisessa korkeakoulussa. Voimaantulosäädöksen mukaan ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakevana ei myöskään pidetä korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan syksyllä 2014 tai sen jälkeen alkavasta koulutuksesta vastaanottanutta henkilöä. Toisin sanoen vasta syksyllä 2014 alkavaan koulutukseen vastaanotettu paikka vaikuttaa seuraavissa yhteisvalinnoissa siten, että hakija ei ole enää ensikertalainen. Esimerkiksi syksyn 2013 yhteishaussa paikan saanut ja vastaanottanut katsotaan ensikertalaiseksi syksyn 2014 yhteishaussa. Jos hakija on suorittanut tutkinnon Suomen korkeakoulujärjestelmässä, hän ei ole ensikertalainen, riippumatta siitä, koska tutkinto on suoritettu.

¹ <http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/vepssk.sh?{KIELI}=sd&{SAADK}=482/2013>

² <http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/vepssk.sh?{KIELI}=sd&{SAADK}=483/2013>

³ <http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/vepssk.sh?{KIELI}=sd&{SAADK}=483/2013>

Opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annettuun lakiin lisättiin uuden yhteishaku- ja valintajärjestelmän edellyttämät korkeakoulujen valtakunnallista tietovarantoa koskevat säännökset.

Yhteishaun toimittamisesta ja siihen liittyvistä menettelyistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella korkeakoulujen yhteishausta. Asetus annettiin 10.4.2014 ja se astuu voimaan 1.8.2014.

Opiskelijavalintojen kehittämisryhmän suositukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalintojen, sähköisten hakujärjestelmien ja valtakunnallisten yhteishakujen kehittämisryhmän tehtävänä on

- 1) koordinoita ja tukea ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalintojen kehittämistä,
- 2) määrittää ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen sähköisten hakujärjestelmien ja valtakunnallisten yhteishakujen kehittämislinjauksia,
- 3) toimia korkeakoulujen sähköinen hakujärjestelmä -hankkeen johtoryhmänä.

Ryhmässä on edustajia opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Opetushallituksesta, ammattikorkeakouluista, yliopistoista, opiskelijajärjestöistä sekä opinto-ohjaajista. Kehittämisryhmä valmisti 2012 - 2013 suosituksia opiskelijavalintojen kehittämiseksi. Suositukset koskevat korkeakoulujen uudistuvan yhteishaun sujuvuutta ja toteuttamista ja toisaalta yhteishaun ulkopuolella toteutettavia hakuja, siirtymäkäytäntöjä ja toisen syklin valintoja, jotka on koottu toiseen dokumenttiin.

Suosituksia on valmisteltu kehittämisryhmän kokousten yhteydessä ja suosituksiin erikseen liittyvissä työpajoissa maaliskuussa ja syyskuussa 2013. Suositusluonnoksia esiteltiin myös laajemmin korkeakoulu yhteisölle ja sidosryhmille opetus- ja kulttuuriministeriön ja opiskelijavalintojen kehittämisryhmän 28.10.2013 järjestämässä seminaarissa. Suositukset on koottu kahteen dokumenttiin, jotka löytyvät OKM:n sivuilta⁴.

⁴ks. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/opiskelijavalinnat/liitteet/20131202_Opiskelijavalintojen_kehittamisryhmx-Opiskelijavalintasuositukset-I.pdf ja http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/opiskelijavalinnat/liitteet/20131202_Opiskelijavalintojen_kehittamisryhmx-Opiskelijavalintasuositukset-II.pdf

3. Mikä muuttuu tulevaisuudessa ja mikä ei?

Muutoksia:

- Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen hakukohteet ovat jatkossa samassa yhteishaussa ja samalla hakulomakkeella
- Yhdessä yhteishaussa voi hakea enintään kuuteen hakukohteeseen
- Nykyiset yhteishaut (yliopistohaku, ammattikorkeakoulujen nuorten koulutuksen haku, ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen haku, ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen haku, ylempien amk-tutkintojen haku) poistuvat
- Kevään yhteishaussa kaksi selvästi erillistä hakuaikaa, jotka kuitenkin kuuluvat samaan yhteishakuun
- Ainoa järjestelmä hakuja ja koulutustiedotusta varten on Opintopolku.fi
- Hakijan täytyy asettaa hakutoiveensa keskinäiseen prioriteettijärjestykseen hakuaikojen päättymiseen mennessä
- Hakijalle tarjotaan yhtä korkeakoulupaikkaa, joka on hakijan hakutoivejärjestyksen korkein toive, johon hän voi tulla hyväksytyksi
- Kaikki yhteishaun hakukohteet ovat mukana yhteisessä sijoittelussa, jonka tuloksena muodostuu valintaesitys
- Valinnan tulosten ilmoittamisen ja opiskelupaikan vastaanottamisen takarajat aikaistuvat hieman kevään yhteishaussa
- Nykyisistä täydennys- ja lisähauista luovutaan, ja niiden tilalle tulee uusimuotoinen lisähaku
- Varasijat täytetään sijoittelussa, ja niiden täyttäminen päättyy sijoittelun päättyessä
- Korkeakoulut voivat varata osan hakukohteen aloituspaikoista sellaisille hakijoille, joilla ei ole vielä suomalaisessa korkeakoulussa suoritettua korkeakoulututkintoa tai jotka eivät ole ottaneet vastaan tutkintoon johtavaa opiskeluoikeutta korkeakoulusta vuonna 2014 tai sen jälkeen (ns. ensikertalaisten kiintiö)
- Yleisen korkeakoulukelpoisuuden muutos amk-sektorin kohteissa, yhdenmukaistuu pääosin vastaamaan yliopistosektorin nykyistä kelpoisuusvaatimusta. Ennen vuotta 1999 suoritettuihin alle 3 vuotta kestäviin ammatillisiin perustutkintoihin antavat hakukohdekohtaisen korkeakoulukelpoisuuden ammattikorkeakouluissa.
- Ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmapäätöksistä luovutaan, jatkossa kumpikin sektori päättää koulutustensa järjestämisestä yhtenevämmän
- Opetushallituksen neuvontapalvelua yliopistohaun hakijoille ei enää järjestetä, vaan korkeakoulut vastaavat kaikesta hakijoiden asiakaspalvelusta
- Mikä tahansa hakijan hakutoivekorkeakoulu voi tehdä hakutoivemuutoksia (hakuaikana) tai tallentaa mahdollisen paperisen hakulomakkeen
- Opintopolku tarjoaa koulutusinformaatiota ympäri vuoden, ei vain hakuaikoina tai juuri ennen niitä

Mikä ei muutu:

- Korkeakoulut päättävät edelleen itse valintaperusteistaan ja opiskelijaksi ottamisesta
- Erilaiset valintakoeysteistyöt tai yhteisvalinnat ovat mahdollisia
- Korkeakoulut voivat lisätä yhteishaun hakulomakkeelle hakukohtaisia kysymyksiä ja liitteitä sekä erilaisia hakukohdekohtaisia hakua ohjaavia sääntöjä
- Korkeakoulut vastaavat liitteiden käsittelystä ja hakijan kelpoisuuden arvioimisesta
- Erillishakuja on mahdollista järjestää yhteishaun ohella
- Hakijan tulee ottaa opiskelupaikka vastaan ja ilmoittautua läsnä- tai poissaolevaksi
- Asiakaspalvelumalli on pääosin nykyisenkaltaisen, eli ylin amk-hakutoive hoitaa asiakaspalvelun amk-hakukohteiden osalta ja kukin yliopisto erikseen omien hakukohteidensa osalta
- Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää yhteishaun aikataulusta
- Yhteishaut järjestetään sekä keväällä että syksyllä
- Korkeakoulut vastaavat tietojensa päivittämisestä Opintopolkuun
- Hakija voi ottaa vastaan vain yhden yhteishakuun kuuluvan koulutuksen opiskeluoikeuden lukukaudessa
- Hakijan mahdollisuus hakea yhteishaussa ei riipu siitä, onko hän ns. ”ensikertainen hakija”
- Hakijalla voi olla yhtä aikaa useita voimassa olevia opiskeluoikeuksia

4. Korkeakouluhakujen aikataulut 2014-2016

Alla olevasta taulukosta löytyvät Opetusministeriön vahvistamat korkeakouluhakujen aikataulut vuosien 2014-2016 hakukerroille. Syksyn 2014 korkeakoulujen yhteishausta lähtien ovat hakuajat ja -käytännöt yhteneviä. Keväällä 2014 haettiin vielä erillisillä järjestelmillä ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin, ja eri koulutustyyppien hakuajoissa saattoi olla poikkeuksia.

	Syksyllä 2014 alkava koulutus ³⁾	Keväällä 2015 alkava koulutus	Syksyllä 2015 alkava koulutus	Keväällä 2016 alkava koulutus
Poikkeavat hakuajat ¹⁾	Vieraskieliset: 7.1.-11.2.2014 Taidealat: 3.3.-14.3.2014	Vieraskieliset: 8.9.-22.9.2014 Taidealat: ei hakua	7.1.-27.1.2015	Vieraskieliset: 8.9.-22.9.2015 Taidealat: ei hakua
Hakemuksen on poikkeavina hakuaikoina oltava perillä tai tallennettuna viimeistään ¹⁾	Vieraskieliset: 11.2. klo 16.15 Teatteri: 14.3. klo 16.15	Vieraskieliset: 22.9. klo. 15.00 Teatteri: ei hakua	27.1.2015 klo 15.00	Vieraskieliset: 22.9. klo. 15.00 Teatteri: ei hakua
Yleinen hakuaika ²⁾	3.3. – 1.4.2014	8.9.-22.9.2014	17.3.-9.4.2015.	8.-22.9.2015
Hakemuksen on oltava perillä tai tallennettuna viimeistään ²⁾	1.4.2014 klo 16.15	22.9.2014 klo 15.00	9.4.2015 klo 15.00	22.9.2015 klo 15.00
Valintaehdotusten tulee olla tallennettuina viimeistään	ei koske vuotta 2014	24.11.2014	30.6.2015	25.11.2015
Valintojen tulokset tulee ilmoittaa hakijoille viimeistään	15.7.2014	25.11.2014	1.7.2015	26.11.2015
Hakijan on tehtävä opiskelupaikan vastaanottaminen viimeistään	29.7.2014 klo 16.15	9.12.2014 klo 15.00	15.7.2015 klo 15.00	9.12.2015 klo 15.00
Varasijoilta hyväksyminen päättyy	12.8.2014 klo 16.15	18.12.2014 klo 15.00	12.8.2015 klo 15.00	17.12.2015 klo 15.00
Mahdolliset lisähaut saa järjestää	vaihtelee koulutustyypeittäin	24.11.2014 alkaen	13.8.-27.8.2015	26.11.- 14.12.2015

¹⁾ Koskee vieraskielisiä koulutuksia, Tampereen yliopiston teatterityön koulutusta sekä Taideyliopistoa.

²⁾ Koskee kaikkia muita yhteishakuun kuuluvia ammattikorkeakoulu- ja yliopistokoulutuksia.

³⁾ Sarakkeen päivämäärät eivät koske hakua ammatillisiin opettajakorkeakouluihin keväällä 2014.

5. Miten toimin yhteishaussa? Prosessimainen kuvaus hakijan näkökulmasta

Kaikkien tässä luvussa kuvattujen toimintojen toteuttamisaikataulusta ei ole varmuutta.

Valmistautuminen bakuun: koulutustarjontaan tutustuminen

Erkki Esimerkki, Maija Mallihakija ja Kirsi Kokelas haaveilevat korkeakouluopinnoista. He tutustuvat eri vaihtoehtoihin Opintopolku.fi -palvelussa, joka sisältää tietoa tutkinnoista, ammateista sekä opiskelusta eri oppilaitoksissa.

Kirsi tutustuu tarjontaan ja etsii sopivalla etäisyydellä olevia oppilaitoksia ja tietoa niiden tarjoamasta koulutuksesta. Erkki etsii sopivaa koulutusta ammattinimikkeiden kautta. Molemmat tallentavat kiinnostavimmat vaihtoehdot omille sivuilleen, jotta he voivat myöhemmin siirtää koulutukset suoraan korkeakoulujen yhteishaun hakulomakkeelle. Maijan tulevaisuudensuunnitelmat ovat jo aika selvät, joten hän etsii suoraan syventävää tietoa haluamansa koulutuksen sisällöstä ja koulutukseen hakemisen edellytyksistä.

Hakeminen

Tammikuussa alkaa korkeakoulujen yhteishaun ensimmäinen hakuaika, jolloin haussa ovat ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen hakukohteet sekä osa Taideyliopiston hakukohteista. Erkki hakee kahteen ammattikorkeakouluun International Business -koulutusohjelmaan. Kun kevään yhteishaun toinen hakuaika on alkanut, tunnistautuvat Kirsi ja Erkki verkkopankkitunnuksillaan Opintopolku.fi -palvelussa omille sivuilleen, joilta he siirtävät aiemmin tallentamansa koulutusvaihtoehdot hakulomakkeelle.

Kirsi merkitsee hakemukselle maksimimäärän eli kuusi hakutoivetta ja asettaa ne mieluisuusjärjestykseen. Erkki on käyttänyt jo tammikuussa kaksi hakutoivettaan, jotka hän on asettanut prioriteettijärjestykseen. Hän ei voi enää muuttaa näiden kahden toiveen keskinäistä järjestystä, mutta voi lisätä toisen hakuaikaryhmän hakukohteita haluamallaan tavalla suhteessa toisiinsa sekä aiemman hakuajan hakutoiveisiin. Erkki merkitsee kaksi hakutoivetta lisää lomakkeelleen.

Maijalla ei vielä hakuvaiheessa ole verkkopankkitunnuksia, joten hän täyttää hakemuksen ilman tunnistautumista. Maija joutuu siis naputtelemaan myös koulutustaustatietonsa hakemukselleen itse. Hän merkitsee hakemukselle vain kaksi hakutoivetta.

Kirsi hakee sellaiseen hakukohteeseen, johon vaaditaan ennakkotehtävä. Hakulomakkeella näkyy, minne ja mihin mennessä Kirsin tulee toimittaa ennakkotehtävä. Hakuajan viimeisenä päivänä Erkki päättää vielä lisätä yhden hakutoiveen lomakkeelleen, ja kirjautuu taas verkkopankkitunnuksilla Opintopolkuun muokatakseen hakemustaan.

Valinnat ja sijoittelu

Erkki Esimerkki ja Kirsi Kokelas saavat sähköposteihinsa kutsut valintakokeisiin. Kutsutiedot löytyvät myös Opintopolusta. Kutsusta käy ilmi, mihin kaikkiin hakutoiveisiin sama valintakoetulos kelpaa. Maija Mallihakijan ei tarvitse osallistua valintakokeeseen, sillä hän tulee suoraan hyväksytyksi ensimmäiselle hakutoiveelleen ylioppilastutkinnon matematiikan laudaturin perusteella ylioppilaskirjoitusten tulosten julkistamisen jälkeen. Hyväksymisen seurauksena Maijan alempi hakutoive peruuntuu automaattisesti.

Erkki saa kesäkuun alussa tiedon, että hänet hyväksytään viidennelle hakutoiveelleen. Hän ei kuitenkaan voi vielä ottaa opiskelupaikkaa vastaan, koska ylempien hakutoiveiden tila on kesken. Viikkoa myöhemmin muidenkin hakutoiveiden valintatulokset valmistuvat, ja Erkki tulee hyväksytyksi kolmannelle hakutoiveelleen. Kirsi saa tiedon valinnan tuloksista vasta viimeisenä tulosten julkistuspäivänä. Epäonnekseen hän jää varasijalle kaikkiin hakutoiveisiinsa.

Paikan vastaanotto

Maija on hankkinut verkkopankkitunnukset ja kirjautuu niillä Opintopolkuun ottaakseen sähköisesti opiskelupaikan vastaan heti saatuaan tiedon hyväksymisestään. Hän ilmoittautuu samalla läsnä olevaksi.

Erkki haluaa odottaa vielä, hyväksytäänkö hänet varasijalta ensimmäiselle tai toiselle hakutoiveelleen. Varmistaakseen jonkin opiskelupaikan korkeakoulusta hän ottaa ehdollisesti vastaan paikan kolmannelta hakutoiveeltaan. Jos hänet myöhemmin hyväksytään varasijalta jommallekummalle ylemmistä hakutoiveista, tulee siitä hänen opiskelupaikkansa, jolloin kolmannen hakutoiveen opiskelupaikka peruuntuu.

Kirsi seuraa Opintopolussa tilannettaan varasijajonoissa, ja saa lopulta viimeisessä sijoittelujonossa varasijapaikan kuudennelta hakutoiveeltaan. Onneksi, sillä sijoittelun päättymisen tarkoittaa, että myös varasijojen täyttäminen päättyy.

6. Opintopolku portaalina palveluihin ja tiedonhaun välineenä

Oppijan verkkopalvelu – Opintopolku – on koulutuksen sähköinen sivistyskeskus. Opintopolku tarjoaa helppokäyttöisiä ja luotettavia opiskelua ja siihen hakeutumista sekä urasuunnittelua tukevia palveluita. Ensimmäistä kertaa samassa verkkopalvelussa on sekä koulutustieto että sähköiset haut.

Tavoitteena on, että koulutustieto on uudessa verkkopalvelussa helppolukuista ja helposti selailtavaa. Vaihtoehtoja ja mahdollisuuksista kerrotaan selkeästi, konkreettisesti ja lyhyesti. Vasta kun kiinnostava koulutus alkaa löytyä, tarjotaan täsmällistä tietoa tutkintojen sisällöstä ja valintaperusteista. Opiskeluvaihtoehtoja ja urapoluista kerrotaan myös videoin, kuvakertomuksin ja tarinoin.

Palvelua käyttävä opiskelija tai ohjaaja voi etsiä sopivaa koulutusta, vertailla koulutuksia ja tallentaa koulutustietoja itselleen suosikeiksi. Rekisteröitynyt käyttäjä voi haun alkaessa siirtää aiemmin tallentamansa koulutukset suoraan hakulomakkeelle.

Koulutusta voi etsiä sanahauulla. Hakusanana voi käyttää tehtävänimikkeitä, tutkintonimikkeitä, paikkakuntaa, oppilaitosta tai aihetta. Hakutoiminnot suunnitellaan käyttäjää opastavaksi. Koulutuksiin pääsee joko suoraan sanahauulla tai sisältöosioiden hakulinkkien kautta.

Opintopolusta on kolme kieliversiota: Opintopolku.fi, Studieinfo.fi sekä Studyinfo.fi. Suomen- ja ruotsinkielinen ovat identtiset, ja jokaista suomenkielistä palvelun sivua vastaa ruotsinkielinen sivu. Englanninkielisen Studyinfo.fi:n sisältö on suppeampi ja keskittyy koulutukseen, jota englanniksi on tarjolla. Eri kieliversioissa sanahaku hakee oletuksena koulutuksia, joiden suorituskieki on sama kuin palvelun kieki. Korkeakoulut voivat laatia koulutuskuvauksensa monella eri kielellä.

Päänavigaatiosta löytyvistä Opintopolun sisältöosioista vastaa Opetushallituksen verkkotoimitus. Korkeakoulut vastaavat tallentamiensa koulutuskuvausten ja valintaperusteiden sisällöistä.

7. Eräitä Opintopolun palveluita

Oppijan verkkopalvelut -kokonaisuus koostuu joukosta palveluita ja toimintoja. Tässä esitellään muutama ohjaustahojen kannalta olennainen palvelu.

Hakemusten lähettäminen, käsittely ja seuranta

Hakemusten lähettäminen, käsittely ja seuranta -palvelussa hakijat ja korkeakoulujen virkailijat tallentavat, lähettävät, muokkaavat ja täydentävät hakemuksia. Käsittely sisältää muun muassa hakijoiden yksilöinnin, hakukelpoisuuden ja liitteiden tarkistamisen, paperihakemuksen tallennuksen sekä puutteellisten hakemusten täydennykset tietovarannosta tai liitteistä saatavilla tiedoilla.

Kaikkiin yhteishaussa mukana oleviin koulutuksiin haetaan Opintopolun yhteishaun hakulomakkeella. Hakulomakkeella kysytään kaikki valinnan tarvitsemat tiedot. Hakemus täydentyy rekisteritiedolla ja virkailijan syöttämällä tiedolla. Erillishaut voivat käyttää Opintopolun hakulomaketta tai jotain muuta hakulomaketta tai hakutapaa.

Hakija täyttää ja lähettää hakemuksen joko tunnistautumatta tai tunnistautuneena. Hakija voi muokata hakemusta hakuaikana ja peruuttaa hakemuksen. Virkailija voi tehdä samat asiat hakijan puolesta jos pyyntö tulee virkailijalle kirjallisesti. Hakijan on mahdollista hakea myös paperisella hakulomakkeella. Tällöin hakija lähettää täytetyn hakulomakkeen korkeakoulun virkailijalle, joka tallentaa sen järjestelmään.

Valittu käyttöliittymäkieli määrittelee sen, millä kielellä hakulomake hakijalle näytetään. Hakija voi hakea samalla lomakkeella useaan hakukohteeseen, joiden opetuskieli voi olla suomi, ruotsi ja/tai englanti.

Lisätietoja on Opetushallituksessa toteutettavien palveluiden wiki-alueella:

<https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=21070891>

Opiskelupaikan vastaanotto ja ilmoittautumistoiminnot

Opiskelupaikan vastaanotto- ja ilmoittautumispalvelussa hyväksytty ja vahvasti (esim. verkkopankkitunnuksilla) tunnistautunut hakija voi ottaa opiskelupaikan vastaan tai perua sen. Lisäksi hakija voi ilmoittautua läsnä- tai poissaolevaksi, jos ilmoittautumisen yhteydessä ei edellytetä maksutoimintaa. Ilmoittautumistieto voidaan siirtää myös korkeakoulun järjestelmään.

Opiskelupaikka vapautuu sijoitteluun jos hakija ei ota sitä vastaan. Tilalle pyritään valitsemaan uusi hakija. Jos hakija ottaa paikan vastaan ehdollisesti, varataan paikka hakijalle. Ehdollinen vastaanotto peruuntuu automaattisesti, jos hakija tulee hyväksytyksi

johonkin hänen mieluisammaksi asettamaansa hakukohteeseen. Jos taas hakija ei päädy mihinkään mieluisampaan hakukohteeseen, muuttuu ehdollinen vastaanotto automaattisesti sitovaksi vastaanotoksi.

Palvelu mahdollistaa myös manuaaliprosessin, jossa virkailija syöttää vastaanotto- ja ilmoittautumistiedon hakijan puolesta palveluun. Näissä tapauksissa hakija ilmoittautuu suoraan oppilaitokseen.

Oppilaitoksen on määritettävä voidaanko heille ilmoittautua lukukausittain vai vain lukuvuodelle. Ammattikorkeakoulujen on lisäksi ilmoitettava, haluavatko ne täyttää poissaolevan hakijan vapaaksi jättämän paikan opiskelijavalinnassa.

Lisätietoja on Opetushallituksessa toteutettavien palveluiden wiki-alueella:

<https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=15533383>

Viestintäpalvelu

Opintopolun erilaiset viestintätoiminnallisuudet muodostavat viestintäpalvelun. Viestintätoiminnallisuudet integroidaan niihin valintaprosessin vaiheisiin, joihin ne luontevasti kuuluvat. Esimerkiksi valintakoekutsu- ja tulostukset muodostetaan valintapalvelun yhteydessä.

Viestintäpalvelun tavoitteena on parantaa tiedonkulkua palveluiden ylläpitäjien ja käyttäjien välillä siten, että käyttäjiä (esim. hakijoita) tiedotetaan haku- ja valintaprosessin etenemisestä entistä aktiivisemmin. Tavoitteena on myös automatisoida mahdollisimman suuri osa viestintäprosesseista niin, että esimerkiksi muistutukset tehtävistä toimenpiteistä voidaan lähettää ilman manuaalista työtä.

Viestintätoiminnallisuudet mahdollistavat virkailijoille osoitetarrojen, kirjeiden ja sähköpostiviestien muodostamisen. Kirjeet voidaan tulostaa paperimuodossa ja toimittaa myös sähköisenä niille, jotka ovat antaneet luvan sähköpostin käyttöön. Osoitetarroille voi tulostaa tietyn hakijaryhmän yhteystiedot. Osoitetiedot muodostuvat myös tulostettaviin kirjeisiin, jotta ikkunakuorten käyttö on mahdollista.

Virkailija voi tallentaa järjestelmään oman organisaationsa viestipohjia ja muokata niitä. Lähetetyistä viesteistä muodostuu raportti, josta virkailijat voivat seurata millaisia kirjeitä on lähetetty.

Lisätietoja on Opetushallituksessa toteutettavien palveluiden wiki-alueella:

<https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=10782664>

8. Asiakaspalveluratkaisu

Opetushallitus vastasi aikaisemmin yliopistohakijoiden neuvonnasta, amk-hakijoiden neuvonnan ollessa ammattikorkeakoulujen vastuulla. OPH:n yliopistohaun neuvontapalvelu oli viimeisen kerran käytössä kevään 2014 yhteishaussa, eikä Opetushallitus enää jatkossa tarjoa korkeakouluhakijoille suunnattua asiakaspalvelua. OPH huolehtii hakujärjestelmän teknisestä toimivuudesta, korkeakoulujen pääkäyttäjävirkailijoiden koulutuksesta ja korkeakouluvirkailijoiden neuvonnasta.

Korkeakoulut toteuttavat hakijoille suunnatun asiakaspalvelun korkeakoulujen edustajista koostuneen asiakaspalveluryhmän laatiman asiakaspalveluratkaisun mukaisesti. Ratkaisun peruslinja yhteishaussa on, että hakija on tarvittaessa yhteydessä erikseen jokoiseen yliopistoon, johon hakee. Ammattikorkeakoulujen osalta asiakaspalvelun hoitaa ensisijaisen hakutoiveen ammattikorkeakoulu. Korkeakoulujen asiakaspalvelutiimin loppuraporttiin korkeakoulujen asiakaspalveluratkaisusta voi tutustua KSHJ-wikissä osoitteessa <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=11342044>.

Hakija toimittaa hakemuksen liitteet pääosin perusratkaisun mukaisesti osoitettavaan korkeakouluun. Poikkeuksellisesti kuitenkin valintakokeen erityisjärjestelyjä koskevat liitteet sekä ennakotehtävät toimitetaan suoraan hakukohteen korkeakouluun. Liitteet tulee toimittaa pääsääntöisesti viimeistään 14 vrk hakuajan päättymisestä. Korkeakoulukelpoisuuteen vaikuttavat liitteet käsitellään yliopistoissa yleensä ennen valintojen suorittamista ja ammattikorkeakouluissa puolestaan hyväksymisten jälkeen.

Kukin korkeakoulu vastaa omien hakijoidensa yksilöinnistä oppijanumerolla. Suomalaisen henkilötunnuksen omaavilla henkilöillä yksilöinti tapahtuu Opintopolussa automaattisesti, mutta muiden hakijoiden yksilöinnin tekee korkeakoulu. Useisiin korkeakouluihin hakeneen henkilön voi yksilöidä mikä tahansa näistä korkeakouluista.

Kukin korkeakoulu vastaa itsenäisesti hyväksymistietojen ilmoittamisesta sekä mahdollisten koekutsukirjeiden sekä hyväksymiskirjeiden postittamisista, jollei korkeakoulujen kesken ole tehty näihin liittyen esimerkiksi valintakoeysteistyöhön liittyen toisenlaista sopimusta.

Tavoitteena on, että hakijalle tarjotaan jo syksyllä 2014 mahdollisuus hoitaa hakuprosessiin liittyviä asioita myös sähköisen palvelun kautta. Mikäli hakija luo itselleen tilin Opintopolkuun ja tunnistautuu vahvasti sen käyttäjäksi, voi hän tehdä sähköisesti esimerkiksi hakutoivemuutoksia sekä ottaa opiskelupaikan vastaan. Korkeakoulu saa tiedon hakijan tekemistä toimenpiteistä virkailijapalveluiden välityksellä.

9. Usein kysytyt kysymykset

Miten opiskelijavalintojen uudistus toteutetaan vaiheittain?

Opiskelijavalintauudistuksen ensimmäisessä vaiheessa korkeakoulut voivat oman päätöksensä mukaan varata paikkoja ensimmäistä paikkaansa hakeville. Lisäksi otetaan käyttöön yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valtakunnallinen yhteishaku. Uudistettu korkeakoulujen opiskelijavalinta otetaan käyttöön syksyn 2014 yhteishaussa.

Uudistuksen toisessa vaiheessa varataan suurin osa yhteishaun aloituspaikoista ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakeville, ja muille hakijoille varataan erillinen kiintiö yhteishaussa. Alustavan aikataulun mukaan uudistuksen toisen vaiheen mukainen haku otettaisiin käyttöön keväällä 2016 valittaessa opiskelijoita syksyllä 2016 alkavaan koulutukseen.

Miksi osa opiskelupaikoista varataan henkilöille, joilla ei ole vielä opiskelupaikkaa tai tutkintoa korkeakoulussa?

Uudistuksen ensimmäiseen vaiheeseen sisältyvällä opiskelupaikkojen varaamisella pyritään siihen, että entistä suurempi osa opiskelupaikan saavista olisi aidosti uusia korkeakouluopiskelijoita, joilla ei vielä ole opiskelupaikkaa korkeakoulussa. Opiskelupaikkojen varaamisella on tarkoitus turvata perustuslain 16 §:n mukaisia sivistyksellisiä oikeuksia varmistamalla mahdollisimman monelle opiskelupaikka.

Tavoitteena on myös alentaa korkeakouluopintojen aloittamisikää ja nopeuttaa näin korkeakoulutuksesta työmarkkinoille siirtymistä. Korkeakouluopintojen aloittamisiään voidaan olettaa alenevan, kun entistä useampi ensikertalainen saa opiskelupaikan. Opiskelupaikkojen varaamisen tarkoituksena on myös parantaa korkeakouluopintojen läpäisyä. Voidaan olettaa, että entistä useampi suorittaa aloittamansa koulutuksen loppuun, mikäli opiskelupaikka on otettu vastaan koulutuksessa, johon on motivoitunut.

Kuinka suuri osa opiskelupaikoista varataan ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakeville syksyn 2014 haussa?

Ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeville varattavien paikkojen määrästä päättävät korkeakoulut. Korkeakoulut tiedottavat siitä, missä koulutuksissa ensikertalaisille varataan paikkoja ja kuinka paljon.

Jos en tule valituksi opiskelupaikkaan johon ensisijaisesti haluan, kannattaako minun ottaa joku muu paikka vastaan?

Opiskelupaikat on lähtökohtaisesti tarkoitettu niille, jotka haluavat suorittaa kyseisen tutkinnon. Jos otat vastaan paikan koulutuksesta, josta et aio tehdä tutkintoa, saatat samalla viedä paikan hakijalta, joka haluaisi suorittaa juuri kyseisen tutkinnon. Ota siis paikka vastaan, mikäli aiot suorittaa tutkinnon.

Mikäli otat paikan vastaan, mutta haluatkin myöhemmin vaihtaa alaa, sinulle on tarjolla erilaisia hakeutumismahdollisuuksia ja -väyliä. Mahdollisuutesi tulla valituksi eivät lain mukaan saa olla kohtuuttomasti ensikertalaisia huonommat.

En ole aivan varma mitä haluan opiskella. Miten minun pitäisi toimia?

Voit kuitenkin hakea ja ottaa paikan vastaan sinua kiinnostavalta alalta. Jos haluatkin myöhemmin vaihtaa alaa, tulet löytämään hakeutumismahdollisuuksia ja -väyliä toisille aloille. Vaikka opiskelupaikkoja varataan (tai uudistuksen toisessa vaiheessa muulla tavalla kohdennetaan) ensikertalaisille hakijoille heidän asemansa parantamiseksi, eivät mahdollisuutesi tulla valituksi voi lain mukaan olla kohtuuttomasti ensikertalaisia huonommat.

Ketkä katsotaan ensikertalaisiksi hakijoiksi syksyn 2014 haussa ja siitä eteenpäin?

Ensikertalaisia ovat ne, jotka eivät ole vastaanottaneet tutkintoon johtavaa opiskelupaikkaa eivätkä suorittaneet tutkintoa suomalaisissa ammattikorkeakoulussa, korkeakoulussa tai yliopistossa. Jotta uudistus ei vaikuttaisi hakijoiden asemaan taannehtivasti, luetaan ensikertalaisiksi myös ne hakijat, jotka ovat vastaanottaneet korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan koulutuksesta, joka on alkanut keväällä 2014 tai sitä ennen, mikäli he eivät ole suorittaneet korkeakoulututkintoa.

Miten alanvaihto onnistuu jatkossa? / Miten jo korkeakoulusta valmistunut voi hakea jatkossa ammattikorkeakouluun ja yliopistoon?

Uudistuksen ensimmäisessä vaiheessa alaa vaihtavat voivat hakea koulutukseen yhteishaussa. Alan vaihtaminen tulee jatkossakin olemaan mahdollista. Jos alaa vaihtava on suorittanut korkeakoulututkinnon tai hän on ottanut korkeakoulupaikan vastaan kevään 2014 yhteishaussa tai sen jälkeen, häntä ei kuitenkaan katsota ensikertalaiseksi. Yhteishaun lisäksi korkeakoulut järjestävät erillisiä valintoja esimerkiksi maisterivaiheen koulutuksiin. Maisterivaiheen koulutuksissa paikkoja ei varata ensikertalaisille.

Korkeakouluja kannustetaan luomaan joustavia siirtymämahdollisuuksia, joiden avulla alaa voi vaihtaa hakeutumatta uudelleen yhteishaun kautta koulutukseen. Siirtymämahdollisuuksia on jo nykyään, mutta niitä halutaan lisätä ja käytäntöjä yhtenäistää. Siirto-opiskelijoiden valinnan tulisi pohjautua aiempaan opiskeluoikeuteen sekä samalla tai lähialalla suoritettuihin korkeakouluopintoihin ja niissä menestymiseen. Aivan kaikkeen koulutukseen, ja kaikilla koulutustaustoilla, tällaisia siirtymämahdollisuuksia ei siis voida järjestää.

Vaarantuuko nuorten yhdenvertainen kohtelu?

Yhdenvertaisuutta opiskelupaikkojen kohdentumisessa ei voida arvioida tarkastelemalla ainoastaan yhteishakua. Yhteishakua, erillishakua ja opintojen aikaisia koulutuksesta toiseen siirtymistä koskevia menettelyjä on tarkasteltava kokonaisuutena. Korkeakoulujen tulisi nykyistä paremmin mahdollistaa opintojen aloittaminen aiempien opintojen ja suoritettujen tutkintojen osien perusteella ja luoda heitä varten joustavia siirtymismahdollisuuksia korkeakoulujen sisällä ja välillä.

Onko alle 25-vuotiaiden ylioppilastutkinnon suorittaneiden jatkossakin haettava vähintään kolmeen ammattikorkeakouluun tai toisen asteen ammatilliseen koulutukseen, jotta voi saada työmarkkinatukea?

Työmarkkinatuen ehtona olevaa koulutukseen hakeutumisvelvoitetta on muutettu vuoden 2013 alusta lähtien. Alle 25-vuotiaan ammatillista koulutusta vailla olevan nuoren on haettava syksyllä alkavaan, ammatillisia valmiuksia antavaan koulutukseen kevään haussa, jos hän haluaa säilyttää oikeutensa työttömyysetuuteen. Sen sijaan syksyn yhteishakuun liittyvästä velvoitteesta työttömyysetuuden edellytyksenä on luovuttu. Myös yliopistoon hakeminen on merkki aktiivisuudesta, ja tällä perusteella voi työmarkkinatukeakin saada.

Muuttaako opiskelijavalintauudistus myös valintaperusteita tai -valintakokeita?

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot päättävät jatkossakin siitä, millaisia valintaperusteita ne asettavat ja millaisia valintakokeita ne yksin tai yhdessä muiden korkeakoulujen kanssa järjestävät.

Ovatko kaikki suomalaiset ammattikorkeakoulut ja yliopistot mukana valtakunnallisessa sähköisessä yhteishaussa?

Högskolan på Åland ja Poliisiammattikorkeakoulu eivät ole mukana valtakunnallisessa yhteishaussa. Näillä näkymin Maanpuolustuskorkeakoulu järjestää opiskelijahakunsa samassa aikataulussa yhteishaun kanssa, mutta Maanpuolustuskorkeakoulun koulutukset eivät ole mukana hakukohteiden ensisijaisuusjärjestyksessä. Muut, eli opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluvat ammattikorkeakoulut ja yliopistot ovat mukana yhteishaussa.

Kaikkiin koulutuksiin ei silti voi hakea yhteishaussa. Korkeakoulut voivat järjestää erillisvalintoja ja jättää vieraskielisen koulutuksen yhteishaun ulkopuolelle. Yhteishakujen ulkopuolisista hakumahdollisuuksista saa lisätietoja korkeakoulujen omilta verkkosivuilta.

Onko jatkossa mahdollista laatia hakemus myös paperilla?

Hakulomakkeen voi täyttää ja jättää myös paperisena, kuten nykyisinkin.

Voiko hakukohdeiden järjestystä muuttaa hakemuksen lähettämisen jälkeen, jos hakuaikaa on jäljellä?

Kyllä voi. Järjestystä voi muuttaa hakuajan päättymiseen saakka.

Jos ei saa opiskelupaikkaa ensimmäiseksi listaamastaan paikasta, voiko toissijaisen paikan ottaa vastaan ja jäädä odottamaan ylemmälle sijalle listatun paikan mahdollista vapautumista?

Toissijaisen paikan voi ottaa vastaan ehdollisesti, jos hakija on vielä varasijalla (=hyväksyttävissä) johonkin korkeammalle priorisoituun opiskelupaikkaan. Tällöin voi jäädä odottamaan ylemmälle sijoitetun paikan mahdollista vapautumista. Paikan vastaanottamisesta tullaan ohjeistamaan tarkemmin, kun haku- ja valintajärjestelmä otetaan käyttöön.

10. Mitä tämän jälkeen? Mitä on odotettavissa ensimmäisen vaiheen jälkeen, eli 2015 ->

Valtioneuvosto linjasi uudistuksen toisen vaiheen aikataulusta osana rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosuunnitelmaa 29.11.2013.⁵ Tämän mukaisesti opiskelijavalintauudistuksen toista vaihetta koskeva hallituksen esitys annetaan elokuussa 2014, lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2015 ja uusien säädösten mukainen haku otetaan käyttöön keväällä 2016 valittaessa opiskelijoita syksyllä 2016 alkavaan koulutukseen.

Toisen vaiheen toteutusta valmistellaan yhdessä korkeakoulujen kanssa. Uudistuksen toisessa vaiheessa varataan suurin osa yhteishaun aloituspaikoista ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakeville, ja muille hakijoille varataan erillinen kiintiö yhteishaussa. Korkeakouluja kannustetaan tarjoamaan joustavia siirtymämahdollisuuksia alalta tai korkeakoulusta toiselle siirtymään haluaville, jotta uutta opiskelupaikkaa ei tarvitse hakea yhteishaun kautta. Siirto-opiskelijoiden valinnan tulisi pohjautua aiempaan opiskeluoikeuteen ja samalla tai lähialalla suoritettuihin korkeakouluopintoihin ja niissä menestymiseen.

11. Lisätietoja

Tähän osioon on listattu linkkejä sivuille, joilta löytyy lisätietoa korkeakouluhaun uudistuksesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilla on tarkempia tietoja mm. uudistuksen taustasta ja perusteluista: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/opiskelijavalinnat/

Korkeakoulujen sähköinen hakujärjestelmä –wikissä on yksityiskohtaisia tietoja uudistuksen teknisestä toteutuksesta: <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=3934055>

Opetushallituksen ylläpitämiä Oppijan palvelut –hankesivuilta löytyy yleistietoa käynnissä olevista haku-uudistuksista ja Opintopolku.fi- palvelusta: <http://www.opi.fi/oppijanpalvelut>

⁵ <http://valtioneuvosto.fi/etusivu/rakenneuudistus395285/tiedostot/paatos-29112013/fi.pdf>